

STUDIU PRIVIND SITUATIA INSOLVENTELOR DIN ROMANIA IN PRIMUL SEMESTRU AL ANULUI 2009

Preambul

Efectele crizei economice sunt in continuare resimtite din ce in ce mai puternic de majoritatea companiilor, prin scaderea vanzarilor, ingreunarea accesului la finantare si in consecinta prin reducerea considerabila a lichiditatilor, reflectate si in cresterea numarului de falimente din ultimele luni. Practic primele sase luni ale anului 2009 sunt caracterizate de o scadere economica de 7.6%, o diminuare a platilor efectuate prin instrumente de debit (bilete la ordin, cekuri, etc) cu 25%, cresterea numarului de someri cu peste 50%; in aceste conditii procedura insolventei, reglementata de legea 85/2006, a devenit din ce in ce mai cunoscuta si utilizata de catre agentii economici din Romania, numarul falimentelor inregistrate in prima jumatate a anului 2009 depasind 10.000 de cazuri.

Observam o crestere constanta a intarzierilor la plata furnizorilor, termenele medii de plata situandu-se intre 90 si 120 de zile, in anumite sectoare fiind chiar mai mari, astfel ca prelungirea acestui blocaj financiar conduce inevitabil la intrarea in insolventa a unui numar tot mai mare de companii. Se constituie un efect de domino pe lantul de furnizare in conditiile in care multe companii au fost puse in incapacitate de plata datorita creantelor neincasate de la proprii clienti (in unele cazuri printre clienti numarandu-se si statul). In multe situatii, cererile de insolventa sunt depuse de companii de dimensiuni reduse, dependente de relatia cu un singur client, intr-o anumita masura apelarea la justitie folosindu-se mai mult ca o metoda de constrangere fara a se lua in considerare metode alternative de stingere a datoriei.

In conditiile dezechilibrelor economice majore la care asistam, pe fondul unui management de criza deficitar, este de asteptat ca din ce in ce mai multi jucatori din piata sa nu fie capabili sa isi adapteze politica de costuri la nivelul necesar si astfel sa se ajunga pana la sfarsitul anului 2009 la un numar de peste 20.000 de cazuri de insolventa.

Trebuie mentionat ca in anul 2009 procedura de insolventa a fost modificata, cele mai importante modificari fiind:

- creditorii nu vor mai putea deschide procedura decat pentru creante care depasesc suma de 30.000 lei, pragul fiind crescut de la 10.000 lei la 30.000 lei.
- intr-un termen de 6 luni numarul sectiilor de insolventa va fi redus. Noua lege prevede ca va functiona doar o singura sectie de insolventa in cadrul tribunalelor din localitatile unde isi au sediul curtile de apel.
- O alta modificare notabila o reprezinta faptul ca suspendarea pe motiv de neconstitutionalitate nu va mai opera asupra intregii cauze ci doar asupra cererilor care au legatura cu norma atacata ca fiind neconstitutionala.
- Administratorul judiciar va trebui sa depuna la dosar, in fiecare luna, un raport care va cuprinde descrierea modului in care si-a indeplinit atributiile precum si o justificare a cheltuielilor efectuate. Un extras al acestui raport va fi publicat in Buletinul procedurilor de insolventa.

De asemenea, in cadrul procedurii, termenele pe care judecatorul-sindic le va acorda nu vor putea fi mai mari de 120 de zile. La fiecare termen, administratorul judiciar va expune in sinteza masurile efectuate in acest interval cuprinse in rapoartele sale de activitate.

In ceea ce priveste procedura efectiva de judecata, au fost aduse modificari substantiale, menite sa o faca mai rapida precum si sa sporeasca sansele de redresare ale debitorului.

CREDIT MANAGEMENT SERVICES

- in cazul in care un debitor isi cere singur deschiderea procedurii de insolventa, procedura in care se judeca cererea va fi una urgenta, aceasta facandu-se intr-un termen de 5 zile in camera de consiliu. Daca debitorul nu depune actele necesare judecarii in termen de in 5 zile, consecinta prevazuta de noua reglementare este ca va fi decazut din dreptul de a propune un plan de reorganizare, disponandu-se intrarea acestuia in procedura simplificata.

- Judecatorul-sindic, va solutiona printr-o singura sentinta toate cererile de opozitie, iar daca va admite opozitia, potrivit noilor modificari, nu va mai putea pastra deschisa procedura insolventei fiind obligat sa revoce incheierea de deschidere a acesteia.

- Prin modificarile aduse nu se vor mai suspenda la data deschiderii procedurii caile de atac formulate de debitor impotriva actiunilor de recuperare formulate impotriva sa de creditorii. Aceasta va permite debitorului sa-si protejeze patrimoniul in cazul in care va obtine o hotarare in favoarea sa.

O alta serie de modificari importante au fost aduse in privinta situatiei unor acte juridice ale debitorului aflate in desfasurare la data deschiderii procedurii.

- Se prevede cu valoare de principiu ca la data deschiderii procedurii toate contractele in derulare se considera mentinute. Clauzele contractuale prin care se prevede incetarea contractului pentru motivul deschiderii procedurii sunt nule absolut.

- In privinta contractelor de munca ale angajatilor debitorului, noua reglementare permite desfacerea acestora in regim de urgenta, fara parcurgerea etapelor procedurii concedierii colective, inca de la momentul deschiderii procedurii.

De asemenea, salariatii debitorului dobandesc calitatea de creditorii indreptatiti sa participe la procedura fara depunerea unei declaratii de creanta, iar in cadrul procedurii, prin noua reglementare, creantele salariale dobandesc statutul unei categorii distincte cu drept de vot separat.

- In sfarsit, mai trebuie mentionat faptul ca prin planul de reorganizare propus de creditorii se va putea modifica actul constitutiv al debitorului fara acordul statutar al membrilor sau asociatilor ori actionarilor debitorului, iar in privinta atragerii raspunderii membrilor organelor de conducere a debitorului, noile modificari prevad faptul ca aceasta actiune de atragere a raspunderii va putea fi ceruta si de catre creditorul care detine mai mult de jumatate din valoarea tuturor creantelor, singur.

ANALIZA COMPARATIVA PRIVIND DISTRIBUTIA SECTORIALA SI TERITORIALA A FALIMENTELOR IN PRIMUL SEMESTRU AL ANULUI 2009

Coface Romania a realizat un nou studiu privind evolutia numarului de falimente in Romania, de aceasta data luand in calcul cazurile inregistrate la Oficiul National al Registrului Comertului in primul semestru al anului 2009.

Prin denumirea generica de "falimente" au fost luate in considerare toate cazurile de insolventa inregistrate si anume companii pentru care s-a deschis o procedura de faliment (generală sau simplificată) sau aflate in reorganizare judiciara si firme pentru care a fost inchisa procedura de faliment.

Sector de activitate	Total falimente*	% total falimente
Comert cu amanuntul	2136	20.47
Comert cu ridicata si distributie	2134	20.45
Constructii	1328	12.73
Transporturi	661	6.33
Hoteluri si restaurante	592	5.67
Alte activitati de servicii prestate in principal intreprinderilor	577	5.53
Fabricarea lemnului si a produselor din lemn	534	5.12
Fabricarea produselor textile, a articolelor de imbracaminte si incaltaminte	442	4.24
Agricultura	372	3.56
Industria alimentara si a bauturilor	365	3.50
Industria metalurgica	263	2.52
Fabricarea substantelor si produselor chimice	139	1.33
Tranzactii imobiliare	137	1.31
Asanarea si indepartarea gunoaielor, salubritate si activitati similare	127	1.22
Alte activitati de servicii personale	116	1.11
Activitati recreative, culturale si sportive	101	0.97
Industria de masini si echipamente	101	0.97
IT	92	0.88
Intermedieri financiare	73	0.70
Posta si telecomunicatii	73	0.70
Industria Extractiva	32	0.31
Sanatate si asistenta sociala	25	0.24
Productia si furnizarea de energie electrica si termica, apa si gaze	15	0.14
Total	10.435	100.00

Numarul total de cazuri de insolventa include atat cazurile deschise in 2009, cat si dosarele aflate in sold la 1 ianuarie 2009, provenind din anii anteriori si nesolutionate inca.

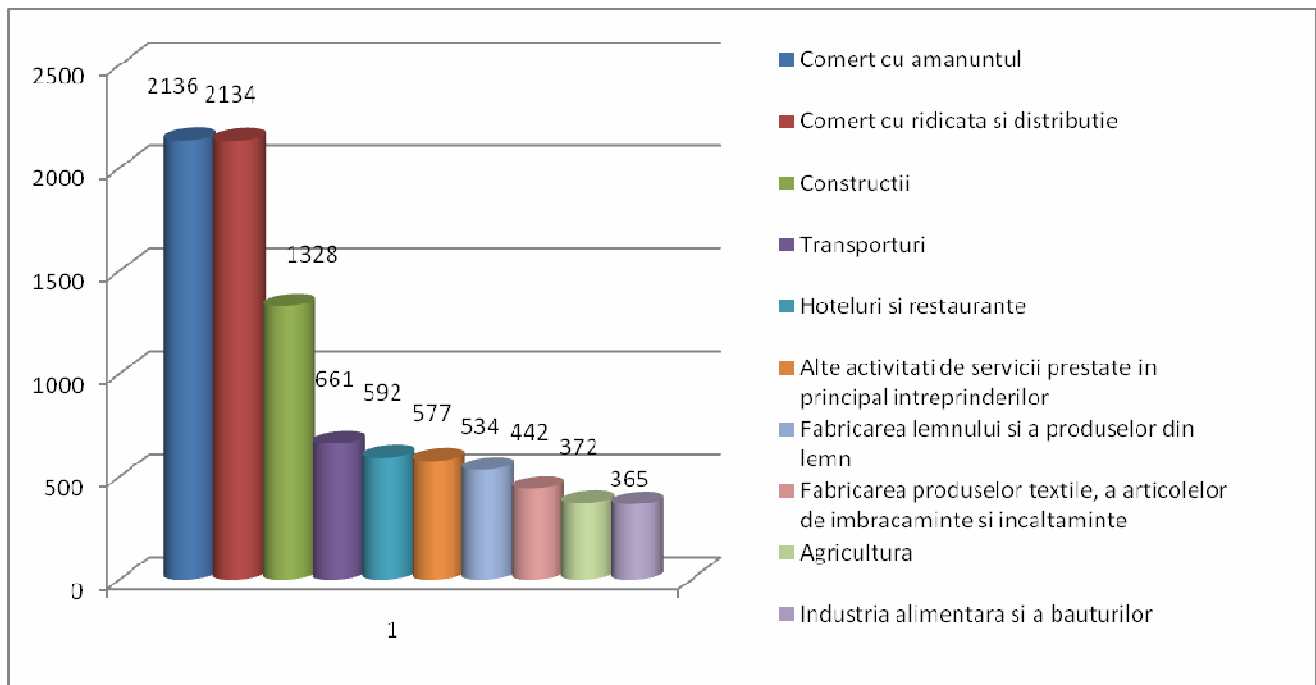
Din analiza Coface, realizata pe baza datelor furnizate de Oficiul National al Registrului Comertului, rezulta ca in prima jumatate a anului 2009 un numar total de 10.435 companii se aflau in diverse stadii ale procedurii

de insolventa. Dintre acestea, 5.222 de firme se aflau in procedura generala de insolventa, 2.353 in procedura simplificata de insolventa, 2.851 in faliment si 9 in reorganizare judiciara.

Dintre acestea, cele mai multe insolvente sunt inregistrate de SRL-uri (95%), urmate de SA-uri (3%), restul de 2% fiind reprezentat de celelalte forme de organizare (SCS, AF, SNC, RA, etc).

Conform datelor furnizate de Registrul Cometului se poate observa ca numarul falimentelor inregistrate in primul semestru al anului 2009 a crescut cu ~40% fata de aceeasi perioada a anului trecut, cand se inregistrau 7434 de dosare de insolventa.

TOP 10 INDUSTRII DIN PUNCT DE VEDERE AL NUMARULUI DE FALIMENTE INREGISTRATE LA 30.06.2009

Produsul intern brut al Romaniei s-a micorat in trimestrul al doilea cu 8,8% fata de intervalul similar din 2008, si a fost cu 1,2% mai mic decat in primele trei luni ale acestui an, astfel ca potrivit datelor furnizate de Institutul National de Statistica economia Romaniei s-a contractat cu 7,6% in primul semestru. In aceste conditii, deteriorarea activitatii economice din ultima parte a anului 2008 a continuat in prima jumatate a anului 2009 si a facut ca primele patru pozitii ale clasamentului sa ramana neschimbate, domeniile comert (cu amanuntul sau cu ridicata si distributie), constructii si transporturi ramanand cele mai afectate de criza financiara.

Trebuie remarcata insa urcarea in clasament cu cate o pozitie a sectoarelor „horeca”, si respectiv a activitatilor de servicii prestate intreprinderilor, in timp ce industria lemnului a coborat doua pozitii, aflandu-se la sfarsitul lunii iunie pe pozitia a saptea.

Ca si la sfarsitul anului 2008, se observa o concentrare puternica a numarului de insolvente pe primele trei sectoare (comert cu amanuntul, distributie si constructii), acestea reprezentand peste 50% din totalul numarului de falimente inregistrat in prima parte a anului 2009.

Conform datelor publicate de Institutul National de Statistica, in primul semestru al anului 2009 volumul cifrei de afaceri pentru comertul cu amanuntul (cu exceptia comertului cu autovehicule si motociclete), a scazut cu 9.7% comparativ cu aceeasi perioada a anului trecut, ceea ce face ca acest domeniu sa ramana cel mai afectat de insolvente.

Acest lucru nu este surprinzător având în vedere că pe lângă scăderea vânzărilor produselor alimentare, bauturi și tutun cu 3% și celor nealimentare cu 9.2%, asistăm și la o modificare a obiceiurilor de cumpărare ale populației, în detrimentul agenților economici pentru care accesul în această zonă a fost considerat foarte facil, presupunând investiții inițiale minime.

În continuare comerțul prin hypermarketuri contribuie la o viziune de dispariție a micilor comercianți, numărul de clienți încă dispusi să achiziționeze de la aceștia continuând să scadă. Rămâne de văzut dacă până la finalul crizei va exista o schimbare, în condițiile în care acum mulți cumpărători preferă să cumpere mai puține produse (chiar dacă mai scumpe) de lângă casă, practic strictul necesar, decât să meargă la un hypermarket unde tentativa de a cumpăra produse va încălca la final factura plătită pentru cumpărăturile făcute.

În prima jumătate a anului 2009, observăm însă și o modificare a politicilor marilor lanțuri comerciale care au încercat să contracțeze scăderea consumului prin reorganizarea gamei de produse, cu accent crescut pe dezvoltarea marilor proprii, acestea fiind generatoare de marje de profit mai mari, dar și prin creșterea numărului de promoții și oferte speciale, scopul final fiind acela de a păstra cât mai ridicate a ratelor de profit în condițiile scaderii accentuate a ritmului de creștere a cifrei de afaceri.

Și în perioada următoare concentrarea comerțului cu amănuntul în marile lanțuri comerciale se va păstra, datorită dezvoltării constante a rețelelor acestora însă și sub o formă diferită de cea de până acum - jucători importanți precum Carrefour, și-au anunțat intenția de a acoperi și orașe de dimensiuni medii (sub 100.000 locuitori), punând la dispoziția locuitorilor acestora magazine compacte (Express), de dimensiuni mai mici, situate în interiorul orașelor, adaptate la nevoile de consum ale acestora.

Sectorul de comerț cu ridicata se situează la un nivel foarte apropiat de retail (diferența dintre acestea fiind de numai 2 companii aflate în insolvență) pe fondul reducerii ratei de creștere a numărului insolventelor în comerțul cu amănuntul. Totuși, distribuția continuă să fie un domeniu foarte afectat de criza economică, astfel că pe fondul scaderii considerabile a cererii și având în vedere marjele comerciale foarte mici, companiile reușesc cu greu să supraviețuiască.

Caracterizate fiind de o capitalizare redusă și un grad de îndatorare foarte mare, dependența acestor companii de finanțările pe termen scurt constituie o slăbiciune a sectorului, mai ales în fața condițiilor de creditare tot mai restrictive din partea băncilor ce par să limiteze accesul acestora la produse de finanțare. În condițiile în care următoarele luni ale anului 2009 vor fi caracterizate de o scădere a nivelului vânzărilor, este de așteptat ca neputința acestor companii de a-și adapta politicile la noile dimensiuni ale pieței să determine în continuare creșterea numărului de insolvențe.

Poziția a treia în clasamentul insolventelor este ocupată în continuare de sectorul construcțiilor, domeniu ce a reprezentat în ultimii ani motorul de creștere al economiei românești, înregistrând creșteri anuale de peste 30%. Blocajul financiar din ultima perioadă a anului 2008 și din prima jumătate a anului 2009 a afectat profund jucătorii din acest sector, rezultatul imediat fiind creșterea continuă a numărului de cereri de insolvență.

Întârzierile semnificative înregistrate la decontarea lucrărilor de construcții, amânarea sau anularea anumitor proiecte de către investitori au fost factorii determinanți ai lipsei acute de lichidități de pe piața construcțiilor. Efectele crizei financiare au fost de asemenea amplificate și de numeroasele rectificări bugetare, dar și întârzieri la executarea bugetului făcând ca activitatea de construcții să devină și mai dependentă de sistemul bancar, numeroase companii având probleme majore la rambursarea creditelor bancare.

Incapacitatea constructorilor de a-și redresa nivelul lichidităților mai ține seama și reglementările în vigoare cu privire la plata TVA-ului care se face la facturare și nu la încasarea facturilor, fapt ce aplică poziția negativă a acestora, sporind dependența de un sistem bancar deocamdată prohibitiv.

Cu toate că producătorii de materiale de construcții și-au redus semnificativ marjele de profit din dorința de a rămâne pe piață, prin scăderea prețurilor către distribuitori, scăderea volumului de construcții noi, întârzierea demarării proiectelor de infrastructură cât și înghețarea pieței imobiliare, vor determina în lunile imediat următoare noi falimente atât pe piața de construcții, cât și pe cele conexe acesteia.

CREDIT MANAGEMENT SERVICES

Domeniul transporturilor inregistreaza de asemenea un numar foarte ridicat de cereri de insolventa – 661 – aflandu-se, ca si la sfarsitul anului 2008 pe pozitia a patra a clasamentului. In continuare, cele mai multe falimente s-au inregistrat in domeniul transporturilor rutiere de marfuri, situatia economica generala, dar si

problemele specifice sectorului afectandu-i mai ales pe micii transportatori care nu s-au putut reorienta catre castigarea unor clienti noi si nici nu s-au putut adapta costurilor in crestere permanenta.

Principalele motive ale situatiei precare in care se afla foarte multi transportatori, sunt taxele si impozitele ridicate, infrastructura deficitara care creste artificial costurile de operare cat si scaderea constanta a preturilor practicate pe fondul unei cereri scazute de astfel de servicii. In conditiile in care cei mai multi dintre transportatori isi desfasoara activitatea cu masini achizitionate in leasing sau prin credite bancare, puterea acestora de acoperire a datoriilor fiind din ce in ce mai mica, tot mai multi dintre acestia ajung in insolventa.

Din cauza reducerii traficului, majoritatea companiilor de transport rutier de persoane inregistreaza scaderi importante in cifra de afaceri, estimandu-se ca 20-25% din micii transportatori vor intra in faliment pana la sfarsitul anului curent si in prima parte a anului viitor. Conform UNTRR, un numar important de calatori vor renunta la calatorii, multi dintre acestia fiind navetisiti care au fost disponibilizati, mai mult se observa si o scadere a numarului de calatori in afara tarii. Acestia din urma au fost pierduti si in favoarea companiilor aeriene low cost, care practica preturi foarte mici, avantaj dublat si de timpul mult mai redus al unei calatorii si de confortul sport.

Astfel, in conditiile in care piata nu da semne de redresare, iar firmele de transport vor fi incapabile sa gaseasca metode eficiente de contracarare a efectelor crizei economice prin redimensionarea consturilor, pe termen scurt ne asteptam la o crestere accentuata a numarului de companii ce vor intra in insolventa.

Cresterea numarului de falimente cu peste 50% fata de aceeasi perioada a anului trecut in domeniul hotelurilor si restaurantelor este rezultatul direct al scaderii cererii pe aceasta piata, pe fondul accesului tot mai restrictiv la lichiditati.

Majoritatea companiilor au redus sau taiat in totalitate bugetele aferente evenimentelor interne (trainiguri, team buildinguri, etc), ceea ce a condus la scaderea pana la limita profitabilitatii acestor agenti economici. De asemenea, problemele specifice ale acestui sector, precum calitatea defectuoasa a serviciilor, lipsa personalului calificat, cat si atitudinea prudenta a oamenilor cu privire la cheltuirea banilor, dar si rafinarea gusturilor acestora, au condus la urcarea in clasament a sectorului "horeca" cu o pozitie fata de sfarsitul anului 2008.

In continuare cele mai sigure domenii, avand ponderea cea mai scazuta in totalul insolventelor inregistrate in prima parte a anului 2009, raman activitatile de posta si telecomunicatii, industria extractiva, sanatate si asistenta sociala, productia si furnizarea de energie electrica si termica, apa si gaze. Totusi caracteristica esentiala a acestor sectoare de activitate este faptul ca accesul este foarte restrictiv din punct de vedere al investitiilor iar numarul jucatorilor fiind limitat, o comparatie cu celelalte sectoare foarte dinamice unde accesul este facil pe piata, iar numarul de agenti economici si respectiv concurenta este foarte mare, nefiind relevant.

Numarul domeniilor cu o rata scazuta a insolventei este de asteptat sa se reduca simtitor in urmatoarea perioada a anului 2009, primele vizate fiind acele sectoare in care situatia economico-financiara s-a deteriorat profund in ultimele luni, iar adevaratele efecte vor fi cu adevarat resimtite pe parcursul acestui an (auto, IT, intermedierele financiare, etc).

**EVOLUTIA SECTORIALA A NUMARULUI DE FALIMENTE INREGISTRATE IN
30.06.2009 FATA DE 30.06.2008**

Sector de activitate	Total falimente 30.06.2009	Total falimente 30.06.2008	Deviatie (%)
Comert cu amanuntul	2136	1770	20.68
Comert cu ridicata si distributie	2134	1501	42.17
Constructii	1328	822	61.56
Transporturi	661	411	60.83
Hoteluri si restaurante	592	387	52.97
Alte activitati de servicii prestate in principal intreprinderilor	577	377	53.05
Fabricarea lemnului si a produselor din lemn	534	412	29.61
Fabricarea produselor textile, a articolelor de imbracaminte si incaltaminte	442	355	24.51
Agricultura	372	341	9.09
Industria alimentara si a bauturilor	365	391	-6.65
Industria metalurgica	263	17	1,447.06
Fabricarea substantelor si produselor chimice	139	77	80.52
Tranzactii imobiliare	137	88	55.68
Asanarea si indepartarea gunoaielor, salubritate si activitati similare	127	79	60.76
Alte activitati de servicii personale	116	50	132.00
Activitati recreative, culturale si sportive	101	86	17.44
Industria de masini si echipamente	101	71	42.25
IT	92	56	64.29
Intermedieri financiare	73	50	46.00
Posta si telecomunicatii	73	50	46.00
Industria Extractiva	32	72	-55.56
Sanatate si asistenta sociala	25	17	47.06
Productia si furnizarea de energie electrica si termica, apa si gaze	15	13	15.38
Total	10.435	7.493	+39.2%

Asa cum era de asteptat, contractarea economica a Romaniei din prima parte a anului 2009 a afectat majoritatea agentilor economici, analiza evolutiei sectoriale a numarului total de falimente existente in prima jumatate a anului 2009 fata aceeasi perioada a anului anterior, aratand cresteri semnificative in aproape toate domeniile de activitate.

Domeniul industriei metalurgice a suferit cea mai mare crestere (263 de firme in iunie 2009 fata de numai 17 in iunie 2008), urmat fiind de domeniul prestarii de servicii pentru persoane (+132%), fabricarea substantelor si produselor chimice (+80.5%) si IT-ul (+64%). Nici celelalte domenii nu au fost mai putin afectate, numarul total al falimentelor crescand in aceasta perioada cu 39.2% fata de iunie 2008.

CREDIT MANAGEMENT SERVICES

In cadrul industriei prelucratoare, cea mai mare scadere a productiei din prima jumatate a anului 2009 comparativ cu aceeași perioadă a anului trecut, s-a înregistrat în industria metalurgică fiind de - 49.3%.

In condițiile în care piața s-a confruntat cu reduceri importante de producție era de așteptat un val de insolvențe în această categorie, cele mai multe fiind societăți distribuitoare de astfel de produse, care pe

lângă reducerea drastică a cererii au trebuit să se confrunte și cu problemele specifice din această perioadă: lichidități scăzute, creșterea termenelor de plată, scăderea ratei de recuperare a creanțelor.

In primul semestru al anului 2009 prețul oțelului la bursa din Londra a scăzut de aproximativ de două ori raportat la aceeași perioadă a anului trecut, ajungând la ~ 400 USD/ tona, în timp ce cel al oțelului beton a înregistrat scăderi de aproximativ 50% ajungând la ~350 euro/ tona. Toate aceste modificări de preț ce au avut un impact deosebit asupra stocurilor distribuitorilor, participând la creșterea numărului de insolvențe.

Chiar și cei mai mari reprezentanți ai acestei ramuri producătoare (Mechel, Arcelor Mittal, etc) au raportat la iunie 2009 pierderi uriașe pe fondul scăderii drastice a cererii și a prețurilor de vânzare.

De asemenea trebuie menționat că aceste pierderi provin și din specificitatea acestui sector în care marii producători trebuie să suporte costuri fixe foarte mari în timp ce reducerea celor variabile prin diferite măsuri de eficientizare a activității (chiar prin disponibilizarea anumitor categorii de personal) are un impact limitat asupra profitabilității acestora. În condițiile în care problema lichidităților devine din ce în ce mai stringentă, iar atragerea de noi surse de bani este foarte greoaie (dacă ne referim la posibilitatea vânzării de active) sau foarte scumpă (dacă ne gândim la împrumuturi bancare) supraviețuirea acestor giganti devine din ce în ce mai dificilă.

Deși la sfârșitul anului 2008, industria extractivă înregistrează cea mai mare creștere procentuală a numărului de insolvențe, acum această situație pare să se fi stabilizat, situându-se la polul opus cu cea mai mare scădere de 55%, însă nu considerăm acest lucru relevant tocmai datorită numărului relativ redus de companii ce activează în acest domeniu.

Și piața de servicii destinate persoanelor a înregistrat creșteri alarmante a numărului de insolvențe de 132%, în condițiile în care activitatea din această zonă a înregistrat per ansamblu o scădere a cifrei de afaceri de 22% în prima jumătate a anului 2009 raportată la aceeași perioadă a anului trecut.

După ce în 2008 piața IT a cunoscut o creștere de ~ 34% comparativ cu anul precedent, în 2009 toți jucătorii au resimțit din plin efectele crizei economice astfel că piața a cunoscut o scădere abruptă, înregistrând vânzări mai mici cu ~ 40% față de aceeași perioadă a anului trecut, pe fondul devalorizării monedei naționale, a reducerilor investițiilor din zona de business dar și din cauza puterii scăzute de cumpărare a consumatorilor casnici.

Creșterea numărului de insolvențe cu 64% în iunie 2009 față de iunie 2008 nu este surprinzătoare, încă de la sfârșitul anului trecut prefigurându-se premisele unei astfel de evoluții, când majoritatea jucătorilor pe segmentul IT au raportat vânzări mult sub estimări în ultimul trimestru. Dificultatea crescută de a-și achita datoriile scadente a determinat un val de insolvențe, cea mai rasunătoare pentru începutul de an 2009 rămânând cea a companiei K-Tech Electronics, așa cum am menționat în studiul anterior. De remarcat este însă faptul că în prezent într-o situație foarte dificilă se află și retailerul Flamingo Computers, care se luptă să se salveze de la faliment prin restructurarea radicală a activității, deși chiar unul dintre acționari, fondul QVT a cerut dizolvarea companiei.

Pentru micii comercianți, situația este de asemenea foarte grea, marjele mici de profit coroborate cu cererea mult diminuată și creșterea costurilor de finanțare pot determina ușor intrarea acestora în incapacitate de plată și ulterior în faliment. Se poate observa în piața o schimbare a abordării companiilor din sectorul IT, care încearcă să contracareze efectele negative ale crizei prin oferirea de soluții adaptate clienților, promovarea anumitor produse pentru care cererea a rămas ridicată, fără a se mai axa pe anumite branduri cum se întâmpla până acum sau permanentizarea ofertelor speciale. Deși această flexibilitate este un lucru pozitiv și poate stimula cererea de produse, sectorul IT rămâne unul profund afectat, iar revigorarea acestuia este greoaie făcând foarte dificilă supraviețuirea multor companii în condițiile în care estimăm că nivelul cheltuielilor cu tehnologia informației se va menține în continuare pe un trend descrescător.

CREDIT MANAGEMENT SERVICES

Ca si celelalte domenii, si industria chimica a inregistrat reduceri importante de activitate in primul semestru al anului 2009, conform datelor furnizate de Institutul National de Statistica indicele valoric al comenzilor noi scazand cu 24.5%. Desi cu un numar redus de companii aflate in insolventa (numai ~ 1.3% din total insolvente) industria substantelor si produselor chimice se remarca printr-o crestere de peste 80% in iunie 2009 fata de prima jumatate a anului 2008.

Fiind un domeniu puternic influentat de evolutia agriculturii, acest an a fost unul deosebit de dificil in conditiile in care masurile guvernamentale de stimulare si sprijinire a producatorilor agricoli locali au lipsit iar cererea de produse pe pietele internationale (care anul trecut au fost foarte dinamice si favorabile producatorilor romani) a scazut dramatic.

Mai mult cererea de pe piata domestica a fost mult sub asteptari, aceasta si pentru ca producatorii de substante chimice din Federatia Rusa beneficiaza de subventii si preturi mai mici la petrol, gaze naturale si energie, costul principal de productie fiind mai mic, produsele si substantele chimice rusesti au un pret final mai scazut, importurile devenind mult mai atractive pentru consumatorii finali din Romania, ceea ce a determinat intrarea in faliment a unui numar crescut de producatori autohtoni.

In afara de industria extractiva si industria alimentara si a bauturilor care au inregistrat scaderi ale numarului de falimente in iunie 2009 comparativ cu iunie 2008, cu 55.5% respectiv 6.6%, toate celelalte domenii de activitate au inregistrat cresteri ale numarului de societati aflate in insolventa.

Dintre acestea cele mai mici cresteri au fost in agricultura cu 9%, productia si furnizarea de energie electrica si termica, apa si gaze cu 15%, si activitati recreative, culturale si sportive cu 17%. Restul activitatilor economice au fost reprezentate de cresteri de peste 20% cu pana la 1447% (crestere record in cadrul industriei metalurgice) a numarului de companii aflate in insolventa.

**EVOLUTIA PONDERII SECTOARELOR ECONOMICE IN TOTAL FALIMENTE
INREGISTRATE LA 30.06.2009 FATA DE 31.12.2008**

Sector de activitate	Total falimente	Pondere 30.06.2009	Pondere 31.12.2008	Deviatie (%)
Comert cu amanuntul	2136	20.47	24.53	-4.06
Comert cu ridicata si distributie	2134	20.45	20.24	0.21
Constructii	1328	12.73	11.50	1.22
Transporturi	661	6.33	5.60	0.73
Hoteluri si restaurante	592	5.67	5.40	0.27
Alte activitati de servicii prestate in principal intreprinderilor	577	5.53	4.96	0.57
Fabricarea lemnului si a produselor din lemn	534	5.12	5.48	-0.36
Fabricarea produselor textile, a articolelor de imbracaminte si incaltaminte	442	4.24	4.87	-0.63
Agricultura	372	3.56	3.97	-0.41
Industria alimentara si a bauturilor	365	3.50	4.33	-0.83
Industria metalurgica	263	2.52	0.26	2.26
Fabricarea substantelor si produselor chimice	139	1.33	1.09	0.24
Tranzactii imobiliare	137	1.31	1.10	0.22
Asanarea si indepartarea gunoaielor, salubritate si activitati similare	127	1.22	1.13	0.09
Alte activitati de servicii personale	116	1.11	0.79	0.32
Activitati recreative, culturale si sportive	101	0.97	0.77	0.20
Industria de masini si echipamente	101	0.97	0.65	0.32
IT	92	0.88	0.91	-0.03
Intermedieri financiare	73	0.70	0.54	0.16
Posta si telecomunicatii	73	0.70	0.67	0.03
Industria Extractiva	32	0.31	0.90	-0.60
Sanatate si asistenta sociala	25	0.24	0.13	0.11
Productia si furnizarea de energie electrica si termica, apa si gaze	15	0.14	0.19	-0.04
Total	10.435	100.00	100.00	

Analiza evolutiei ponderilor sectoriale in totalul falimentelor din prima jumătate a anului 2009 fata de sfarsitul anului 2008 nu releva modificari semnificative, asa cum era de asteptat, situatia mentinandu-se relativ constanta, cu mici cresteri ale industriilor cele mai afectate de criza: constructii (+1,22%), industria metalurgica (+2,26%). In aceste conditii comertul cu amanuntul a inregistrat cea mai importanta scadere a ponderii in totalul falimentelor (- 4%), urmat fiind de industria alimentara si a bauturilor, agricultura, industria extractiva, etc cu reduceri insa nesemnificative.

REPARTITIA PE JUDETE A CAZURILOR DE INSOLVENTE INREGISTRATE IN PRIMUL SEMESTRU AL ANULUI 2009

Nr. Crt	Denumire judet	Total insolvente	Pondere in total insolvente	Pozitia ocupata la sfarsitul lui 2008	Deviatie 2008/2009
1	Municipiul Bucuresti	1195	11.45	1	0
2	Constanta	752	7.21	7	5
3	Bihor	675	6.47	11	8
4	Braşov	618	5.92	13	9
5	Cluj	511	4.90	6	1
6	Prahova	444	4.25	3	-3
7	Satu Mare	407	3.90	24	17
8	Arad	401	3.84	18	10
9	Galaţi	392	3.76	5	-4
10	Timiş	327	3.13	2	-8
11	Dolj	319	3.06	17	6
12	Bacău	267	2.56	22	10
13	Maramureş	232	2.22	20	7
14	Buzău	229	2.19	10	-4
15	Sibiu	225	2.16	27	12
16	Hunedoara	215	2.06	12	-4
17	Vrancea	203	1.95	4	-13
18	Mureş	198	1.90	16	-2
19	Gorj	184	1.76	8	-11
20	Olt	183	1.75	36	16
21	Harghita	178	1.71	9	-12
22	Caraş-Severin	177	1.70	19	-3
23	Ilfov	161	1.54	33	10
24	Iaşi	156	1.49	14	-10
25	Neamţ	154	1.48	30	5
26	Vâlcea	141	1.35	26	0
27	Argeş	137	1.31	32	5
28	Tulcea	132	1.26	21	-7
29	Vaslui	131	1.26	25	-4
30	Bistriţa-Năsăud	129	1.24	31	1
31	Ialomiţa	123	1.18	38	7
32	Suceava	118	1.13	15	-17
33	Brăila	111	1.06	23	-10
34	Dâmboviţa	107	1.03	29	-5
35	Călăraşi	94	0.90	37	2
36	Mehedinţi	80	0.77	28	-8
37	Covasna	79	0.76	39	2
38	Sălaj	59	0.57	35	-3
39	Botoşani	58	0.56	34	-5
40	Giurgiu	55	0.53	40	0

41	Teleorman	42	0.40	42	1
42	Alba	36	0.34	41	-1
Total general		10.435	100		

Distributia teritoriala a cazurilor de insolventa din prima jumatate a anului 2009 a suferit modificari semnificative fata de situatia existenta la sfarsitul anului 2008. Astfel, dintre primele 10 judete ca numar de insolvente inregistrate, doar Bucurestiul si-a pastrat pozitia din anul anterior, situandu-se in continuare pe primul loc cu 11.45% din totalul numarului de insolvente deschise la nivel national. Chiar si fata de aceeaasi perioada a anului 2008, repartitia pe judete comporta schimbari importante, in conditiile in care din primele 10 judete doar Bucurestiul (primul loc) si Galatiul (locul 9) si-au pastrat aceeasi pozitie in acest clasament.

Analizand judetele situate pe primele 10 pozitii ale acestui clasament, ce concentreaza usor peste 50% din totalul cazurilor de insolventa, putem observa ca numai trei dintre acestea au avut o evolutie pozitiva fata de finalul anului 2008. Astfel, judetul Timis a inregistrat o scadere de 8 pozitii, situandu-se acum pe pozitia 10 fata de locul secund inregistrat in 2008, judetul Galati a coborat 4 pozitii in timp ce judetul Prahova numai 3 pozitii. Observam de asemenea ca cele mai nefavorabile evolutii au inregistrat-o judetele Satu Mare care a inaintat 17 pozitii, urmat fiind de judetele Arad si Brasov cu o crestere de 10 respectiv 9 pozitii in clasament.

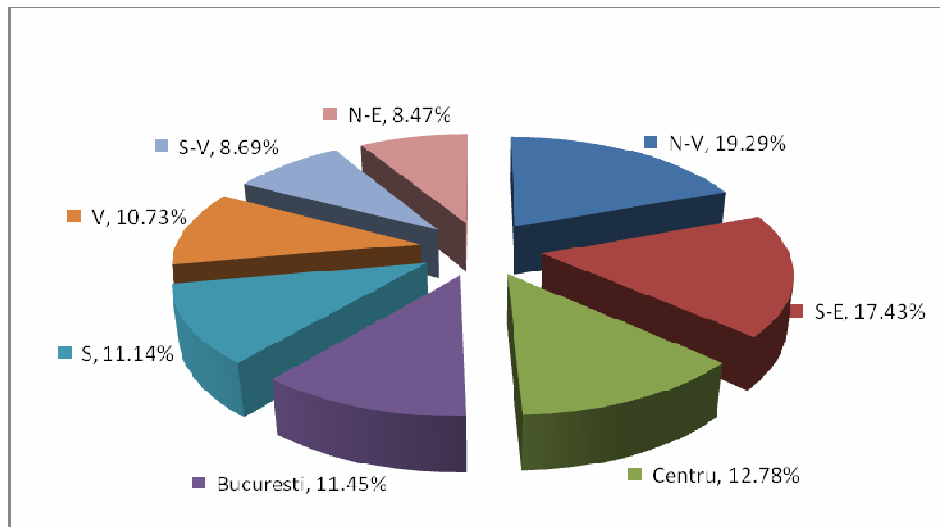
Practic, numarul cazurilor de insolventa inregistrate in Satu Mare, Arad si Brasov, judetele cu cea mai importanta dinamica in Top 10 teritorial, a crescut cu 573%, 290%, respectiv 332% fata de aceeaasi perioada a anului trecut, asemenea evolutii reprezentand adevarate semnale de alarma pentru situatia economica a acestor judete.

Cresteri semnificative s-au inregistrat si in Olt, Sibiu si Bacau, judete care au avansat cate 16, 12 si respectiv 10 locuri in topul insolventelor, situandu-se acum in prima jumatate a clasamentului.

O evolutie favorabila in ceea ce priveste locul ocupat in clasamentul insolventelor la nivel teritorial au inregistrat-o, in ordine, judetele Suceava, Vrancea, Harghita, Gorj, Iasi si Braila. Cea mai importanta scadere a inregistrat-o judetul Suceava care la sfarsitul anului 2008 se afla pe locul 15, iar la iunie 2009 a ocupat pozitia 32, urmat de judetul Vrancea care a coborat de pe pozitia 4 in 2008 pe 17 in iunie 2009.

Sub 1% din totalul cazurilor aflate pe rol in prima jumatate a anului 2009 se inregistreaza in judetele Alba, Teleorman, Giurgiu, Botosani, Salaj, Covasna, Mehedinti si Calarasi, acestea fiind de altfel si judetele cu cel mai redus numar al procedurilor de insolventa, aspect datorat nu neaparat performantelor economice ale companiilor locale, ci mai ales numarului redus al companiilor inregistrate in aceste judete.

REPARTITIA PE ZONE GEOGRAFICE A CAZURILOR DE INSOLVENTA DIN PRIMUL SEMESTRU AL ANULUI 2009

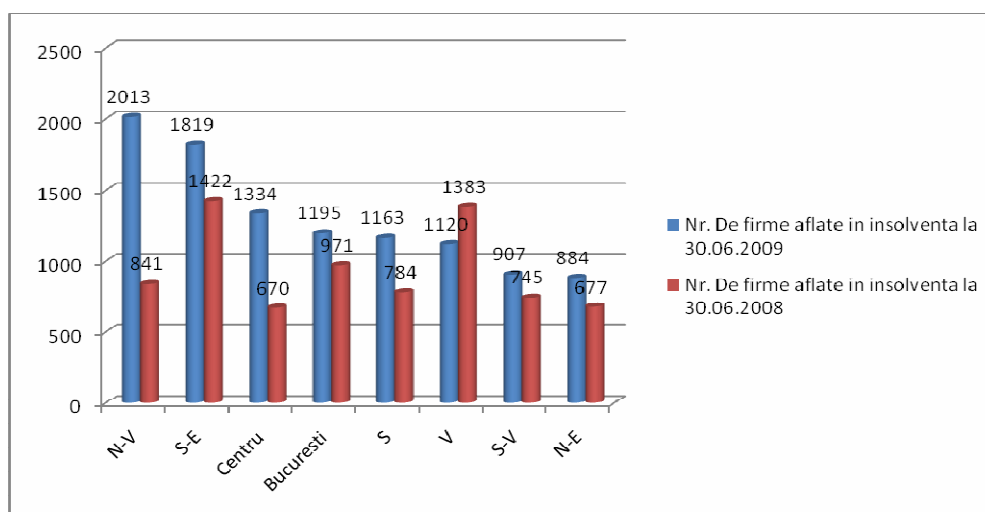

Dupa cum se poate observa din analiza cazurilor de insolventa pe zone geografice, cea mai afectata regiune in prima jumatate a acestui an a fost N-V cu un numar de 2013 companii in insolventa, urmata fiind de S-E tarii cu 1819 cazuri si de Bucuresti cu 1195 cazuri. Cele mai protejate zone de efectele crizei economice par a fi S-V si N-E tarii inregistrand mai putin de 1000 de cazuri de insolventa fiecare.

Regiunea geografica	Firme aflate in insolventa la 30.06.2009		Firme aflate in insolventa la 31.12.2008		Deviatie (%)
	Numar	Pondere in total (%)	Numar	Pondere in Total (%)	
N-V	2.013	19.29	1.865	12.88	6.41
S-E	1.819	17.43	2.823	19.49	-2.06
Centru	1.334	12.78	1.613	11.14	1.65
Bucuresti	1.195	11.45	1.719	11.87	-0.42
S	1.163	11.15	1.532	10.58	0.57
V	1.120	10.73	2.016	13.92	-3.19
S-V	907	8.69	1.415	9.77	-1.08
N-E	884	8.47	1.500	10.36	-1.89
Total	10.435	100.00	14.483	100.00	

Aparitia zonei N-V ca lider in clasamentul insolventelor din prima jumatate a anului 2009, cu o pondere de 19.29% din total, se datoreaza in primul rand cresterilor semnificative suferite de judetele Satu-Mare, Bihor, Maramures si Bistrita- Nasaud, trei dintre acestea aflandu-se in primele 10 judete ca numar de insolvente inregistrate in aceasta perioada.

Regiunea de S-E a inregistrat o scadere usoara fata de finalul anului 2008 pe fondul redresarii judetelor galati, Buzau, Vrancea, Tulcea si Braila, care au inregistrat scaderi de pozitie in clasamentul pe judete.

Fata de prima jumatate a anului trecut, se poate observa o crestere a numarului de insolvente in majoritatea regiunilor, exceptie facand zona de vest pe fondul reducerii substantiale a numarului de insolvente inregistrate in judetul Timis de la 741 la iunie 2008 la 327 la iunie 2009.

Din punct de vedere al **anului cand au fost inregistrate dosarele de insolventa** ce erau pe rol in prima jumatate a anului 2009 situatia se prezinta astfel:

Anul inregistrarii dosarului de insolventa	Numar firme in insolventa
2009	4.995
2008	5.238
2007	139
2006	32
2005	15
2004	9
2003	1
2002	3
2001	0
2000	2
1999	1
Total	10.435

Dupa cum se poate observa, tendinta de la sfarsitul anului 2008 se mentine, astfel ca majoritatea cazurilor existente pe rol in prima jumatate a anului 2009 au fost inregistrate in 2009 si 2008, reducandu-se considerabil numarul de dosare din anii anteriori.

O inrautatare a mediului economic romanesc se observa si din faptul ca in aceeasi perioada a anului trecut erau deschise numai 3.682 de insolvente cu 36% mai putine decat in prima jumatate a anului 2009.

ANALIZA CAZURILOR DE INSOLVENTA DESCHISE STRICT IN PRIMA JUMATATE A ANULUI 2009

Denumire faza procesuala	Numar de dosare
Procedura generala de insolventa	2.477
Procedura simplificata de insolventa	1.191
Faliment	1.326
Reorganizare judiciara	1
Total	4.995

Din totalul de 10.435 de dosare aflate pe rol in prima jumatate a anului 2009, 4.995 reprezinta cazuri deschise strict in cursul anului 2009, respectiv 48%.

CREDIT MANAGEMENT SERVICES

In functie de tipul procedurii de insolventa, cele mai multe dintre firme (50%) se afla in procedura generala de insolventa, pentru 24% s-a deschis procedura simplificata, 26% se afla in faliment si doar o firma si-a deschis procedura de reorganizare judiciara.

Reorganizarea judiciara este o procedura destul de rar folosita deoarece debitorul trebuie sa-si recunoasca starea de insolventa si sa-si exprime intentia de a reorganiza activitatea. Acest lucru se intampla destul de greu in firmele romanesti, administratorii acestora nerecunoscand cu usurinta ca firmele lor se afla in stare de insolventa, incercand sa le salveze singuri, in loc sa apeleze la supravegherea unui expert, ajungand in final sa fie deschisa procedura de insolventa, iar propunerea unui plan de reorganizare sa fie tardiva.

CAZURI DE INSOLVENTA EXISTENE DEJA PE ROL LA 1 IANUARIE 2009

Denumire faza procesuala	Numar de dosare
Procedura generala de insolventa	2.745
Procedura simplificata de insolventa	1.162
Faliment	1.525
Reorganizare judiciara	8
Total	5.440

Distributia celor 5.440 de dosare existente deja in sold din anii anteriori (52% din numarul total al cazurilor pe rol in 2009) in functie de tipul procedurii este foarte apropiata de cea a dosarelor noi deschise in 2009, cele mai multe dintre aceste dosare provenind asa cum era de asteptat din Bucuresti (735 de cazuri).

Astfel, 50% dintre aceste firme se aflau in procedura generala de insolventa, 21% in procedura simplificata, 28% se aflau in faliment si mai putin de 1% din firme isi deschisesera procedura de reorganizare judiciara.

DISTRIBUTIA PE JUDETE A DOSARELOR DE INSOLVENTA DESCHISE IN PRIMA JUMATATE A ANULUI 2009

Judet	Nr. cazuri de insolventa deschise in 2009	Judet	Nr. cazuri de insolventa deschise in 2009
Alba	18	Hunedoara	55
Arad	203	Ialomita	29
Arges	56	Iasi	65
Bacau	77	Ifov	42
Bihor	195	Maramures	117
Bistrita-Nasaud	84	Mehedinti	35
Botosani	9	Municipiul Bucuresti	460
Braila	86	Mures	104
Brasov	272	Neamt	62
Buzau	112	Olt	119
Calarasi	51	Prahova	192
Caras-Severin	120	Salaj	34
Cluj	391	Satu Mare	282
Constanta	383	Sibiu	118
Covasna	44	Suceava	44
Dambovita	61	Teleorman	15
Dolj	232	Timis	136
Galati	202	Tulcea	48
Giurgiu	25	Valcea	60
Gorj	90	Vaslui	92
Harghita	85	Vrancea	90